

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

MOPHATO O MAHARENG

KEREITI YA 6

PUDUNGWANA 2018

SESOTHO PUO YA LAPENG PAMPIRI YA 2

MATSHWAO: 40

NAKO: Hora e le 1

LEBITSO LA MORUTWANA:

* 6 S E H L 2 *

Pampiri ena e na le maqephe a 11.

DITAELO HO MOHLAHLOBUWA

Bala ditaelo ka hloko

1. Pampiri ena e na le dikarolo tse pedi

2. KAROLO YA A: HO BALA LE HO BOHA:

TEMAKUTLWISISO (10)

PAPATSO (5)

THOTHOKISO (10)

KAROLO YA B: DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO (15)

3. Araba dipotso TSOHLE ka Sesotho.

4. Arabela dipotso pampiring ena.

5. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang.

KAROLO YA A: HO BALA LE HO BOHA**POTSO YA 1: TEMAKUTLWISISO**

Bala seratswana se ka tlase ka hloko o nto araba dipotso tse tla latela: 1–7

PHOKOJWE LE PHIRI

- 1 Haesale Phokojwe a le maqiti, phofu ya hae e kgolo e ne e le Phiri ho atlehisa merero ya hae.
- 2 Ka letsatsi le leng Phokojwe o ile a etela Phiri. Phiri o ile a thaba haholo ho bona Phokojwe a fihla ha hae. Eitse ka nako ya ho robala Phiri a lokisetsa Phokojwe moo a tlang ho robala teng. Phokojwe o ile a thaba haholo ha a fumana ho na le nama ya potsanyane ka moo a suthetsweng ka teng. Ka moo Phokojwe a neng a lapile ka teng, o ile a hloka le ho itshwara ha a fumana ho e na le nama ya potsanyane ka ntlong eo a neng a suthetswe ka ho yona ho phomola. A hloka le ho emela hore a phomosetswe ka molao jwalo ka moeti ya hlomphehang ya qalang le ho etela moo ha Phiri.
- 3 Ke eo a se a lata mokeke o neng o tletse nama ya potsanyane e nonneng. A ja nama ya potsanyane kaofela, a e re mph! a ba a nna a phuphura masapo. A lebala ho hang hore ha se ha hae moo, le hore nama le yona ha se ya hae, ke tlala le meharo, le monate wa nama ya potsanyane.

1. Etsa sedikadikwe ho tlhaku e nepahetseng.

1.1 Tshomo ena e buwa ka ...

- A Potsanyane.
- B Phiri.
- C Phokojwe.
- D Phokojwe le Phiri.

(1)

1.2 Phokojwe o ne a etetse ...

- A Potsanyane.
- B Phiri.
- C Fariki.
- D Ledinyane la Phokojwe.

(1)

1.3 Araba dipotso tse latelang ka ho ngola dipolelo tse feletseng.

Ho ya ka seratswana sa bobedi Phokojwe o ile a fumana ho e na le eng ntlong eo a neng a suthetswe ho yona ho robala?

(2)

1.4 Ke eng e ileng ya etsuwa ke Phokojwe ntlong eo a neng a suthetswe ho yona?

(1)

1.5 Ke nama ya eng eo e neng e jewa ke Phokojwe?

(1)

1.6 O nahana hore seo se ileng sa etsuwa ke Phokojwe ke ketso e ntle kapa e mpe? Kgetha karabo e nepahetseng ka ho etsa letshwao. ✓
Tshehetsa karabo ya ha o ka lebaka.

1.E ntle		E mpe	
----------	--	-------	--

(2)

1.7 Seratswaneng sa boraro ho thwe Phokojwe o ne a le meharo. Hlalosa hore ha ho thwe motho kapa phoofolo e meharo ho bolelwang?

(2)

[10]

POTSO YA 2: PAPTISO

Bala papatso e ka tlase o nto araba dipotso.

NTJHAFATSA Diaparo

The advertisement features a central photograph of a smiling woman and a young child standing next to a washing machine. The woman is holding a piece of light blue fabric. In the foreground, there is a large bag of MAQ Auto Washing Powder. The bag is blue and white with a yellow sunburst logo and the text 'MAQ AUTO WASHING POWDER', 'ADVANCED CLEANING', and '2 kg | FOR FULLY AUTOMATIC WASHING MACHINES'. To the right of the bag is an orange circular bubble containing the text: 'Dikelet go MAQ Washing Powder e fumanaha le ka sesepa se sa sebedising motjhini.' At the bottom right of the advertisement, the MAQ logo is displayed in a large, stylized font.

1. Ntjhafatsa diaparo tsa hao ka matla a ho hlatswa a MAQ. E bonolo maseleng empa e thata mathebeng.
2. Re a tseba ka moo ho leng thata kateng ho boloka diaparo di hlwekile hape di se na matheba. Jwalo ka ha ho le thata ho etsa diaparo di se ke tsa thunya, ho ka ba thata ho ntsha matheba. Ke tsena dikeletso tse nne tse ka bolokang diaparo tsa hao di hlwekile hape di kganya.
3. (a) Sheba dileibole tsa diaparo o latele ditaello tsa teng!
 (b) Hlatswa diaparo tsa mebala e tshwanang di le ding – tse ntsho, tse tshweu le tse kganyang. MAQ AUTO Washing Powder e etsa diaparo di be ntjha hape di kganye. Ke ka hoo e leng kgetho e ntle ya ho hlatswa diaparo.
 (c) Ntsha matheba a mang, a kang a ditjhepisi pele o hlatswa. Ho thibela hore a se ke a ikala.
 (d) Sebedisa sesepa sa ho hlatswa sa boleng bo hodimo ho ntsha mafura le matheba. Ka metswako ya yona e sebetsang, MAQ Auto e tla etsa mosebetsi o tswang pele ka motjhining wa hao, ho etsa hore diaparo tsa hao di hlweke hape di kganye, hape e theko e tlase.

[Eqotsitswe le ho hlophiswa ho tswa ho *BONA* ya, Hlakola 2018]

Kgetha mme o ngole tlhaku e nepahetseng.

2.1 Papatso ee e etseditswe bomang?

- A Bana
- B Batho ba baholo
- C Basebetsi
- D Tsohle tse ka hodimo di nepahetse (1)

2.2 Ha o sheba setshwantshong ke eng e bapatswang?

- A Omo
- B Sunlight
- C Surf
- D MAQ sesepa sa ho hlatswa (1)

2.3 Bolela dintho tse PEDI tse ka bolokang diaparo tsa hao di hlwekile di bile di kganya.

(2)

2.4 Ka se bapatswang mona ho kgothaletswa batho ho etsa eng?

(1)
[5]

POTSO YA 3

Bala thothokiso e latelang o nto araba dipotso.

1	Dinako tsa e etsa taba,
2	Dihlooho tsa ema tsii!
3	Lebokose le dikonoptjwana,
4	Sibana la tshepe fofonela.
5	Kgwatha konopo o utlwe mohwasa,
6	Sotha konoptjwana o tla utlwa monate.
7	Ha bua motho ra qahamisa ditsebe,
8	Mmino wa tloha boroko ra sisinyeha.
9	Ra utlwa ditaba ra thaba,
10	Matshohlo, makumane le qapollo.
11	Ra utlwa dithallere, ra utlwa difela;
12	Tsa Sione, Bojaki le Dihosanna.
13	Mmalesibana sehasa tabadimonate,
14	Bodutu ke leqeme ha bo yo ditjhabeng,
15	Ditshomo tsa boTselane le Dimo monate!
16	Dikeletso setjhabeng monyaka feela.
- [E ngotswe ke M. Masisapelo]

DIPOTSO

- 3.1 Bolela hore thothokisong ena seroki se rohang? (1)

- 3.2 Di kae ditema tsa thothokiso ee? (1)

- 3.3 Ho qahamisa ditsebe ke ho etsa jwang? (1)

- 3.4 Ke sefe sekapuo se sebedisitsweng molathothokisong wa bone? (1)

- 3.5 Qotsa ketsisamodumo temaneng ya pele thothokisong ena. (1)

- 3.6 Hlalosa se bolelwang ka “Mmino wa tloha boroko ra sisinyeha.” (2)

3.7 Lentswe **monyaka** temeng ya ho qetela le bolela eng?

_____ (1)

3.8 Ho bolelwang ka polelo ee, “Dihlooho tsa ema tsii!”?

_____ (1)

3.9 Ho ya ka tema ya boraro ke dife dintho tsa bohlokwa tse tliswang setjhabeng ke se rokwang? Fana ka e le NNGWE ya tsona.

(1)

[10]

MATSHWAO A KAROLO YA A: 25

KAROLO YA B: THUTAPUO LE TSHEBEDISO**POTSO YA 4****BOELA SEKOLONG****HA BOBEBE**

Ho dula ho le thata ho kgutlisetsa dintho madulong selemong se setjha. Sena se etswa ke hore bana ba tla be ba boela sekolong, e leng ketso e tlang ka lepotlapotla la hoseng le ho etsa dikhafthini. Ke ena e meng ya mehopolo etla etsa ho be monate hape ho be bobebe ...

DIBOPEHO

Dintho tseo bana ba di boneng di bohlokwa – ha di shebahala hantle ho na le menyetla e mengata ya hore ba tla di ja jwale, ho ena le ho etsa di sandwich ka kase le ham tsa dikgutlo tharo, sebedisa ntho e sehang dikuku ho etsa dibopeho tse fapaneng. Haeba o shebahala jwalo ka sandwich ya kase, bana ba tla e rata.

PAKA HA BOBEBE

Se ke wa itshotla ka dijo tsa motsheare tse tletseng phepo. Bana ba hloka dijo tse tla ba qhoba letsatsi lohle, tse rothisang mathe. Seneke sa matsatsi ohle seo ba se hlohang ke Clover The Classic Yoghurt. E reberebe hape e monate, ebile ke mohlodi wa divithamini tse leshome tse bohlokwa. Bana ba tla thabela seneke sena se rothisang mathe, se tlang ka ditatso tse tharo .Le wena ha o se na nako ya ho iketsetsa dijo tsa motsheare, Nka Clover The Classic Yoghurt.

ITLHOPHISE

Kaofela re melato ka ho etsa dikhafothini hoseng. Etsa morero wa hao wa selemo se setjha ebe ho lokiswa dintho ka la maobane. Seo a hlohang ho se etsa ke ho se beha ka sehatsetsing ebe o a se ntsha ka le hlahlamang.Ho tloha moo, o natefelwa ke dijo tsa hoseng le kopi ya tee.

[E qotsitswe hotswa ho BONA ya Sesotho, hlakola 2018]

DIPOTSO

1. **Sena** ke mofuta ofe wa leemedi? _____ (1)
2. Bopa maele ho tswa lentsweng lena **Lepotlapotla**

_____ (2)
3. Fana ka motso wa lebitso **thabela** _____ (1)
4. Hlalosa hore **sehatsetsi** ke eng?

_____ (2)
5. Fana ka lelatodi la lentse lena **ntsha** _____ (1)
6. Ngola polelo e latelang ho lekgathe letlang
Kaofela re melato ka ho etsa dikhafothini hoseng.

_____ (1)
7. Sehella lekgethi mola ka tlase polelong e latelang
Bana ba tla thabela seneke se rothisang mathe

_____ (1)
8. Hlalosa hore dijo tse rothisang mathe ke dijo tse jwang?

_____ (2)
9. Bolela hore lebitso le adimilweng dipuong tse ding ke lefe mabitsong a latelang:
Mosadi, seneke, dijo _____ (1)
10. Fetolela polelo e latelang ho potso.
O natefelwa ke dijo tsa hoseng le kopi ya tee.

_____ (1)
11. Lebitso le latelang le lobokantswe a ko ngole mopeleto o nepahetseng wa lona
temona _____ (1)

12. Kgetha mme o bolele hore **bobebe** ke mofuta ofe wa lebitso mefuteng e latelang ya mabitso
- A Lebitsobitso
B Lebitsokgopolo
C Lebitsohohle
D Lebitsokgoboka (2)
13. Lebitso lena kgutlotharo ho kopane ditho dife tsa puo?

_____ (2)
14. Hlalosa hore ntho e reberebe ke e jwang.

_____ (2)
15. Fana ka phapano pakeng tsa dijo le divitamin.

_____ (2)
16. Fana ka mahlalosingwe a mantswa a latelang.
- 16.1 Qhoba (1)
- 16.2 Hlahlama (1)
- _____

17. Qolla lehlalosi polelong e latelang o be o bolele hore ke la mofuta ofe.
Dikhafothini di etsuwa hoseng ho hong le ho hong.

_____ (2)
18. Kgetha lehokaetsi polelong e latelang: Mme o ja dikuku. _____ (1)
19. Fana ka sehlopha sa lebitso **sekolo** _____ (1)
20. Bolela phapano pakeng tsa maele le dikapolelo.

_____ (2)

MATSHWAO A KAROLO YA B (30 ÷ 2): 15
MATSHWAO KAOFELA: 40